

Tweede verslag van de Opvolgingscommissie rapport "Ongelijke leggers" d.d. .. februari 2022.

1. Dit is het tweede verslag van onze commissie. Overeenkomstig het protocol is het door de commissie autonoom opgesteld en zonder tussenkomst van de KNGU, NOC*NSF of andere derde openbaar gemaakt.
2. Op 10 februari 2022 is de voltallige commissie aan de hand van een vooraf toegezonden uitvoerig voortgangsverslag bijgepraat over de voortgang in de opvolging door KNGU en NOC*NSF van de aanbevelingen. Dat voortgangsverslag is bijlage bij dit rapport. De KNGU werd vertegenwoordigd door de directeur, Marieke van der Plas, Michelle Faassen (coördinator van het project) en Anne Loes Kokhuis (coördinator communicatie zorgprogramma). NOC*NSF werd vertegenwoordigd door Erik Lenselink (manager corporate affairs).
3. Uit het toegezonden voortgangsverslag blijkt dat veel van de aanbevelingen zijn aangepakt. In alle gevallen leidt dat tot het formuleren van beleid; in veel gevallen is er ook al sprake van feitelijke uitvoering van beleid.
De KNGU heeft toegelicht dat de aanpak van de aanbevelingen zo veel mogelijk geïntegreerd wordt in het structurele (lange termijn-)beleid van de KNGU door opname in de algemene beleidslijnen en de programma's voor de lange termijn en dus ook de budgettoelating.
Dat betekent aan de ene kant concrete regelgeving/voorwaarden stellend beleid, en aan de andere kant de minder concrete maar wel heel belangrijke cultuurverandering.
De KNGU heeft daarbij aangegeven dat er in het opvolgen van de aanbevelingen geprioriteerd moet worden en keuzes moeten worden gemaakt in de manier waarop de aanbevelingen worden opgevolgd, gegeven de beperkingen die door financiën, menskracht en competenties worden veroorzaakt.
4. De commissie heeft zich in een nadere dialoog met de KNGU en NOC*NSF zich hierover preciezer laten informeren; dat heeft geleid tot begrip voor de gemaakte keuzes en de waardering voor de kwaliteit van de beleidsbepaling en de uitvoering, voor zover die al gerealiseerd kon worden.
In dit kader lichtten NOC*NSF en KNGU nog wel toe dat juist ook door een zeer welkome steun van het Ministerie van VWS de benodigde middelen wel beschikbaar zijn voor activiteiten die op de termijn van de eerste twee jaar de hoogste prioriteit hebben. Voor de langere termijn zijn er wel zorgen. Dat financieringsvraagstuk is overigens een algemeen vraagstuk voor de sportbeoefening in bonds- c.q. verenigingsverband en is dus niet specifiek te verbinden aan dit programma.
5. NOC*NSF onderstreept dat de geïdentificeerde wens/noodzaak tot cultuurverandering niet zo zeer een financiële kwestie is maar dat vooral ook gaat om het creëren van bereidheid om te veranderen, met besef voor veiligheid en kwaliteit van de sportbeoefening. Het duurder maken van sporten blijft, om welke reden dat ook gebeurt, steeds een heel lastig punt. De commissie herkent dat. De commissie benadrukt dat deze problematiek wel verschilt tussen enerzijds sportbeoefening door volwassenen, en anderzijds door kinderen. Daarbij merkt de commissie op dat juist ook de rol van de ouders hierbij een centraal en delicaat punt is, zowel door – soms – het ouderlijk gedrag als door de omstandigheid dat ouders langs formele wegen niet gemakkelijk te bereiken en te beïnvloeden zijn. Ouders zouden zich er bewust van moeten zijn dat clubs met een kwalitatief goed aanbod en garanties van een veilig sportklimaat soms wat duurder zijn, maar dat het wel verstandig is die prijs te betalen.

Aan de orde komt nog of er niet meer aanbod van e-learning voor ouders zou kunnen komen.

6. Lang wordt stilgestaan bij de tegemoetkomingsregeling. Uit de toelichting blijkt dat daar hard aan is gewerkt en dat de regeling op heel korte termijn operationeel wordt. Dat betekent dat de mogelijkheid wordt geopend voor de slachtoffers om zich te melden voor de tegemoetkoming. De projectgroep bestaat uit, naast NOC*NSF en KNGU, uit het Centraal Bureau Klachtenmanagement in de Zorg (CBKZ) en er zijn ervaringsdeskundigen (dus slachtoffers) bij betrokken. Het gaat om een tegemoetkoming en er is gekozen voor hetzelfde financiële gebaar voor iedereen die als slachtoffer kwalificeert. Dus uitdrukkelijk geen afweging van het ene leed tegenover het andere leed dat wellicht meer of minder was. Dat vraagt om een zekere solidariteit binnen de groep van de slachtoffers en de commissie wijst erop dat daar veel aandacht en uitleg aan gegeven zal dienen te worden, zowel in de richting van de slachtoffers als in de richting van de geïnteresseerde omgeving.
De commissie heeft zich laten voorlichten over de inrichting van de procedure die gevolgd wordt nadat een slachtoffer zich heeft gemeld waarbij veel aandacht wordt gegeven aan laagdrempeligheid en het vermijden van belastende/traumatiserende effecten.
Bij het ontwerpen van de procedures zijn dus slachtoffers/ervaringsdeskundigen betrokken geweest.
De commissie heeft van de geboekte voortgang en van de inrichting van de procedure en de gemaakte keuzes (een gelijke beloning) met instemming kennis genomen en benadrukt nog eens dat met coulance te werk moet worden gegaan.
7. Er wordt ook een toelichting gegeven op het nazorgprogramma, met onder meer het zorgaanbod vanuit het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) en Slachtofferhulp Nederland (SHN). Die programma's lopen feitelijk al. Deze voorziening komt ook open te staan voor slachtoffer-sporters uit ook andere omgevingen dan de KNGU.
8. De commissie heeft erop gewezen dat het programma dat UMCG aanbiedt heel waardevol is, maar zowel geografisch als qua volume nogal beperkt. Er zou gezocht moeten worden naar vergelijkbaar aanbod ook elders in Nederland.
Op dat punt zal in de komende maanden overigens ook nader overleg plaatsvinden.

In het kader van de nazorg biedt SHN ook welkome steun aan slachtoffers die aangifte hebben gedaan en verwickeld raken in de klachtprocedures bij het Instituut Sportrechtspraak.
Er wordt nog eens vastgesteld dat dat voor de klager een zware en belastende procedure is, hetgeen deels ook onontkoombaar is omdat de tuchtrechter de waarborgen van zuivere rechtspraak, hoor en wederhoor, bewijslastverdeling en bewijswaardering zal moeten respecteren.
De commissie wijst er ook op dat er voor de slachtoffers natuurlijk ook veel voorzieningen beschikbaar zijn in de reguliere zorg, maar dat de betrokkenen daar de weg niet altijd gemakkelijk in kunnen vinden. Ook hier is dus wel een rol weggelegd voor bijvoorbeeld SHN.
De commissie beveelt aan om, mogelijk door een werkgroep, aard en omvang van deze hulpvragen nog beter in kaart te krijgen.
9. Met betrekking tot integriteit en veiligheid in de sport licht NOC*NSF toe dat er sportbreed een programma wordt ontwikkeld met betrekking tot sport en integriteit en dat dat is doorgerekend

door Berenschot, dat laat zien dat een ambitieus programma buitengewoon kostbaar en arbeidsintensief zal zijn. Ook hier is de overheid een niet te missen partner.

De commissie onderstreept dat integriteit in de sport, met name waar het gaat om veiligheid en het tegengaan van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag toch ook van wezenlijke politieke relevantie is.

NOC*NSF licht nog toe dat er al campagnes lopen, zoals bijvoorbeeld om systematisch om een VOG te vragen en er is ook een voorlichtingsmodule voor topsporters gelanceerd, die erop gericht is sporters bewuster en weerbaarder te maken. Met betrekking tot het veiligheidsissue merkte de KNGU nog op dat men een programma heeft kunnen ontwikkelen om op dit punt bij clubs een enorme impuls te genereren. Die bestaat enerzijds uit beleidsmatige ingrepen en anderzijds uit voorlichting.

Het gaat er daarbij om dat de clubbestuurders goed bereikt en beleidsmatig "gestuurd" worden. Met steeds daarbij de kanttekening dat formele beleidsuitvoering voor de KNGU op het niveau van de verenigingsvloer er niet is.

In dit kader meldt de KNGU dat een Visie op de Gymsport gereed is. Die heeft een wetenschappelijke basis en draait helemaal om de ontwikkelfase van kinderen en op iedere fase gerichte trainingvormen. De commissie neemt van de introductie van deze visie en van de toelichting daarop met belangstelling en instemming kennis. Er is een instructieve film over dit onderwerp getoond.

10. Aan het einde van de bijeenkomst worden aandachtspunten die de commissie heeft geïdentificeerd als volgt geresumeerd:

- Het is de commissie duidelijk dat er enorm veel activiteiten lopen (in uitvoering of in beleid). De commissie vertrouwt daarbij op de KNGU en NOC*NSF dat de belangrijkste dilemma's en resultaten ter bespreking worden ingebracht in de commissievergaderingen.
- De commissie beaamt dat een cultuurverandering erg complex is en geeft de suggestie mee om het ook vanaf de andere kant te bekijken en veel aandacht te hebben voor bewustwording en voorlichting van sporters en ouders: wat hoort bij sport, en wat niet?
- Afgesproken wordt dat NOC*NSF toetst of deze bewustwording voldoende aan bod komt in de visie Sport & Integriteit. KNGU toetst of het bestaande concept voor een e-learning voor ouders verder vervolg kan krijgen (mits die sportbreed kan worden ingezet en gefinancierd).
- Ten aanzien van de tegemoetkomingsregeling voor (oud)gymsporters benadrukt de commissie de aanbeveling uit zowel het rapport van Verinorm als het rapport van de integriteitscommissie van NOC*NSF: dat met een bepaalde mate van coullance moet worden gekeken naar de aanvragen. Hier is de werkgroep zich terdege van bewust en hiermee is ook rekening gehouden. De werkdatum voor het openen van de regeling is vastgesteld op 1 maart. Alle informatie wordt gepubliceerd op www.tegemoetkomingsregelinggymsport.nl. De commissie adviseert nog om in communicatie rekening te houden met het belang van solidariteit van de groep.
- De commissie wijst op de signalen die vanuit slachtoffers komen over de communicatie en vindbaarheid van de nazorg. Slachtoffers weten wel dat er nazorg beschikbaar is, maar lijken dit nog niet altijd te kunnen vinden. Voor het bestaande zorgaanbod van UMCG en SHN adviseert de commissie om met name op de website van Centrum Veilige Sport Nederland, een nog duidelijkere verwijzing te maken naar het zorgaanbod voor slachtoffers van Grensoverschrijdend Gedrag in de sport.
- Bij de bespreking van het onderwerp nazorg sluit de voorzitter af met de conclusie dat er voortgang zit in de vormgeving van het aanbod en dat hiervan mogelijk nog meer te leren is voor het inrichten

van het vervolg. Mogelijk in de vorm van een werkgroep. Afgesproken wordt dat Anouk aansluit bij de afspraak met UMCG, SHN, CVSNI, KNGU, NOC*NSF, VWS in juni, om het draagvlak voor een werkgroep te onderzoeken.

- De commissie geeft de suggestie mee dat de benoeming van de speciale rijkscommissaris voor seksueel grensoverschrijdend gedrag, mogelijk een interessante kans is om het thema integriteit hoger op de agenda's te krijgen. De sportsector is hierin niet uniek, en de bereidheid actie te ondernemen is op dit moment groot. Erik onderneemt actie namens de sport.
11. Afsluitend concludeert de commissie dat door met name KNGU maar in het bredere sportverband ook door NOC*NSF belangrijke stappen zijn gezet op het spoor dat door Verinorm is uitgezet en dat dat energiek, met visie en met kwaliteit is gebeurd. Er is ook waardering voor de betrokkenheid van de overheid.

In de opvolgende periode zal moeten blijken of de verdere concretisering van beleid werkelijk leidt tot de beoogde resultaten: een goed werkende tegemoetkomingsregeling, een functionerend systeem van nazorg/hulpverlening, het doorontwikkelen van een veilig en bijvoorbeeld specifiek aan leeftijden aangepast sportaanbod, en meer algemeen: cultuurverandering.

12. De commissie wenst de KNGU en NOC*NSF succes met de voortzetting van de implementatie van de Verinorm aanbevelingen.